

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๔๑

วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

เรื่อง ศาลฎีกาส่งความเห็นของกลุ่มความ ซึ่งโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้มีคำร้องลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัย กรณีที่ศาลฎีกาขอให้กระทรวงยุติธรรมส่งความเห็นของ นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ผู้ร้อง
ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๗๗๓๒/๒๕๓๕ คดีหมายเลขแดงที่ ๘๒๘๓/๒๕๔๐ ของศาลอาญา ระหว่าง
นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์ นายกฤต โกมลฤทธิ ที่ ๑ นายพรชัย ล้อมปกรณ์ ที่ ๒ จำเลย
เรื่อง ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ซึ่งนายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์ ได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้ส่งความเห็น
ของผู้ร้อง เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของ นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ปรากฏว่า นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ
เป็นโจทก์ฟ้อง นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย ล้อมปกรณ์ เป็นจำเลยต่อศาลอาญา ขอให้ฟ้องเท็จ
และเบิกความเท็จ ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๕ และมาตรา ๑๗๗ ศาล
ชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้ว
เห็นว่า โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหาแจ้งความเท็จ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษา
ต้องกันให้ยกฟ้องโจทก์ คดีถึงที่สุดแล้ว การที่โจทก์นำมูลคดีซึ่งมีประเด็นแห่งคดีเป็นกรณีเดียวกัน

มาฟ้องจำเลยทั้งสองอีกในข้อหาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ จึงเป็นฟ้องซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) อันเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลอุทธรณ์มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์เห็นฟ้องด้วยในผล พิพากษายืนโจทก์ฎีกา ศาลอาญามีคำสั่งไม่รับฎีกาเพราะฎีกาโจทก์ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ โจทก์ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาโดยอ้างเหตุผลว่า คำสั่งศาลอาญาที่ไม่รับฎีกาของโจทก์เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ เพราะข้อห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ห้ามเฉพาะการพิจารณาพิพากษาในประเด็นและเหตุผลในการวินิจฉัยอย่างเดียวกัน ส่วนปัญหาเรื่องการฟ้องซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งศาลชั้นต้นก็ไม่ได้วินิจฉัยไว้ ศาลอุทธรณ์เพิ่งหยิบยกขึ้นมาในชั้นอุทธรณ์ ประกอบกับคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งพิจารณาได้ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๖ (๕) จึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ขณะคดีอยู่ระหว่างศาลฎีกาพิจารณาคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์ โจทก์ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์โดยเห็นว่าเป็นฎีกาต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นการตัดสิทธิโจทก์ที่จะยื่นฎีกา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน และขัดต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งเป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์ที่จะได้รับความเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ โจทก์เห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ประกอบด้วยมาตรา ๒๖๔ ขอให้ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ศาลฎีกาจึงได้ส่งคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณาเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้แล้ว

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ หรือไม่ โดยที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้นคือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” ผู้ร้องจึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ที่จำกัดสิทธิของคู่ความมิให้ฎีกาได้นั้น เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า

“การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” คำว่า “กฎหมาย” ในมาตรา ๒๓๓ และคำว่า “ตามกฎหมายอื่น” ซึ่งบัญญัติยกเว้นไว้ในมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง นั้น หมายความว่าถึง กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในกรณีนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ได้บัญญัติ “ห้ามมิให้คู่ความฎีกา ในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์” ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะไม่ให้คดีที่ศาลพิพากษายกฟ้องถึงสองศาลแล้วขึ้นมาพิจารณาในศาลฎีกาอีก และการจำกัดสิทธิในการฎีกานี้ ก็มีได้จำกัดไว้โดยเด็ดขาด ยังบัญญัติไว้เป็นการผ่อนคลายเป็นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ว่า “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ พิจารณาเห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุด และอนุญาตให้ฎีกา หรือ อธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้ พิจารณาต่อไป” ซึ่งหมายความว่า หากคู่ความฝ่ายที่ต้องการจะฎีกาในคดีที่ต้องห้ามฎีกาตามมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๒๐ ได้ดำเนินการตามเงื่อนไขในมาตรา ๒๒๑ กำหนดไว้ ศาลฎีกาก็จะรับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไปได้ ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ จึงเป็น บทบัญญัติที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒

สำหรับประเด็นที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ ด้วยหรือไม่นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลต้องเป็นไปตามกฎหมายโดยเฉพาะกรณีของผู้ร้องต้องอยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ซึ่งจำกัดสิทธิในการฎีกา มิได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ อีกทั้งรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติถึงสิทธิในการฎีกาไว้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘

โดยเหตุผลดังได้พิจารณาข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘

นายเชาวน์ สายเชื้อ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายโกเมน ภัทรภิรมย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลโท จุล อติเรก	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายชัยอนันต์ สมุทวณิช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายประเสริฐ นาสกุล	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจินดา ยงสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอนันต์ เกตุวงศ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายเชาวน์ สายเชื้อ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖/๒๕๕๑

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ศาลฎีกาส่งความเห็นของคู่ความ ซึ่งโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ปลัดกระทรวงยุติธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย กรณีที่ศาลฎีกาขอให้ส่งความเห็นของ นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ผู้ร้อง ในคดีอาญา หมายเลขดำที่ ๗๗๓๒/๒๕๓๕ คดีหมายเลขแดงที่ ๘๒๘๓/๒๕๕๐ ของศาลอาญา ระหว่าง นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์ นายกฤต โกมลฤทธิ ที่ ๑ นายพรชัย ล้อมปกรณ์ ที่ ๒ จำเลย เรื่อง ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ซึ่งนายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์ ได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้ส่งความเห็นของผู้ร้อง เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ได้ถูกพนักงานอัยการประจำศาลแขวงเชียงใหม่ โจทก์ และบริษัท เคะพัฒนาและการเกษตร จำกัด โดยนายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย ล้อมปกรณ์ โจทก์ร่วม ฟ้องคดีอาญาต่อศาลแขวงเชียงใหม่ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๓๓๓๕/๒๕๓๖ ในข้อหาปลอมแปลงเอกสาร (หนังสือมอบอำนาจให้ขายที่ดิน) และใช้เอกสารปลอม ซึ่งคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณา

ต่อมา นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ผู้ร้อง ได้เป็นโจทก์ฟ้อง นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย ล้อมปกรณ์ ต่อศาลชั้นต้นในข้อหาแจ้งความเท็จ และคดีดังกล่าวได้ถึงที่สุดแล้ว โดยศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๕๗๒๘/๒๕๓๖ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๓๔๕๕/๒๕๓๗

นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ผู้ร้องจึงได้เป็นโจทก์ฟ้อง นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย ล้อมปกรณ์ เป็นจำเลยต่อศาลอาญา เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๗๗๓๒/๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ในข้อหาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ ซึ่งศาลอาญาได้สวนมูลฟ้องแล้ว มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๘๒๘๓/๒๕๕๐ สรุปว่า โจทก์ไม่อาจนำสืบแสดงให้ศาลเห็นได้ว่า ความจริงเป็นอย่างไรและความเท็จเป็นอย่างไร ประกอบกับคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๓๓๓๕/๒๕๓๖

ของศาลแขวงจังหวัดเชียงใหม่ก็ยังไม่มีการวินิจฉัยชี้ขาดเป็นยุติว่าหนังสือมอบอำนาจที่เป็นปัญหาในคดีดังกล่าวเป็นเอกสารที่แท้จริงหรือเอกสารปลอม คดีโจทก์ไม่มีมูล จึงพิพากษายกฟ้อง

นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๑ เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๒๖๖๑/๒๕๕๑ สรุปว่า ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องในคดีซึ่งโจทก์เคยฟ้อง จำเลยทั้งสองมาก่อนหน้านี้โดยวินิจฉัยว่าคดีไม่มีมูล คดีถึงที่สุดไปแล้ว การที่โจทก์นำมูลคดีซึ่งมีประเด็นแห่งคดีเป็นกรณีเดียวกันมาฟ้องจำเลยทั้งสองซ้ำอีกในข้อหาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จจึงเป็นฟ้องซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) อันเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ซึ่งศาลอุทธรณ์มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ แม้โจทก์ จำเลยมิได้ยกขึ้นอ้างในอุทธรณ์ และคำแก้อุทธรณ์ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์เห็นพ้องด้วยในผล พิพากษายืน

นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ยื่นฎีกาต่อศาลอาญาซึ่งศาลอาญามีคำสั่งไม่รับฎีกา เพราะเป็นฎีกาต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ จึงยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาต่อศาลอาญาและได้เสนอความเห็น ว่า คำสั่งศาลอาญาที่ไม่รับฎีกาของโจทก์เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ เพราะข้อห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ห้ามเฉพาะการพิจารณาพิพากษาในเนื้อแท้ของข้อเท็จจริงที่ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายืนเท่านั้น ส่วนปัญหาเรื่องการฟ้องซ้ำหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) นั้น เป็นเรื่องขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งศาลชั้นต้นไม่ได้หยิบยกมาวินิจฉัยไว้ ศาลอุทธรณ์เพิ่งหยิบยกขึ้นมาในชั้นอุทธรณ์ ประกอบกับคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งพิจารณาได้ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๖ (๕) จึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓

ต่อมา นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลอาญาเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๑ ขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และศาลอาญาได้ส่งคำร้องไปเพื่อศาลฎีกาพิจารณา เนื่องจากสำนวนอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา สรุปคำร้องได้ว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาโดยระบุว่าเป็นฎีกาต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ นั้น เป็นการตัดสิทธิโจทก์ที่จะยื่นฎีกาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ เป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์ที่จะได้รับความเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ จึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลฎีกาได้มีคำสั่งให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งคำร้องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ หรือไม่

ข้อพิจารณา และคำวินิจฉัย

คำร้องนี้ คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติของกฎหมายซึ่งศาลจะใช้บังคับในคดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และศาลฎีกาได้ส่งความเห็นโต้แย้งนั้นมายังศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

ปัญหาตามที่ นายโกสุมภ์ ดาละโสภณ โต้แย้งมีว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คู่คุ้มครองสิทธิของบุคคลที่จะดำเนินคดีได้ทั้งสามชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกา ในคดีที่ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์” จึงเป็นการจำกัดสิทธิของคู่ความมิให้ฎีกา เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็น “กฎหมาย” ในความหมายของมาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์”

มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง เป็นการบัญญัติเกี่ยวกับโครงสร้างและลำดับชั้นของศาลยุติธรรมเท่านั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็น “กฎหมายอื่น” ในความหมายของมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่งนี้ ซึ่งกำหนดขอบเขตและเงื่อนไขของการฎีกาไว้ในมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ แสดงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะไม่ให้คดีที่ศาลพิพากษายกฟ้องถึงสองศาลแล้วขึ้นมาพิจารณาในศาลฎีกาอีก และสิทธิของบุคคลได้รับความคุ้มครองในมาตรา ๒๒๑ ซึ่งบัญญัติว่า ในคดีซึ่งต้องห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙

และมาตรา ๒๒๐ นั้น ศาลฎีกาจะรับฎีกาไว้พิจารณาต่อไปได้ ถ้าคู่ความฝ่ายที่ฎีกาได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรา ๒๒๑

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ บัญญัติว่า “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้น หรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่า ข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุด และอนุญาตให้ฎีกาหรืออุทธรณ์การลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแล้วไม่ปรากฏว่า รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองสิทธิในการฎีกาคือศาลยุติธรรมครบทั้งสามศาลไว้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ สิทธิในการฎีกาจึงเป็นสิทธิซึ่งเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒

ส่วนที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ร้อง เป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยเป็นการทั่วไปว่า การใช้อำนาจขององค์กรของรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ โดยสาระไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อีกทั้งบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เมื่อไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ และสิทธิในการฎีกามีได้มีบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งในรัฐธรรมนูญ จึงไม่เป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘

โดยเหตุผลดังได้พิจารณาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘

นายเชาวน์ สายเชื้อ
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖/๒๕๕๑

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ศาลฎีกาส่งความเห็นที่คู่ความโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐
ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้มีคำร้องลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยกรณีที่ศาลฎีกาขอให้กระทรวงยุติธรรมส่งความเห็นของ นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์และผู้ร้อง
ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๗๗๓๒/๒๕๓๕ คดีหมายเลขแดงที่ ๘๒๘๓/๒๕๕๐ ของศาลอาญา
ระหว่าง นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์ นายกฤต โกมลฤทธิ ที่ ๑, นายพรชัย ล้อมปกรณ์ ที่ ๒
จำเลย เรื่อง ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ซึ่งนายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์ ได้ยื่นคำร้อง
โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ที่ศาลใช้บังคับแก่คดีนี้ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงปรากฏตามสำนวนคดีดังกล่าวข้างต้นว่า

นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์และผู้ร้องในคดีข้างต้น ได้ถูกพนักงานอัยการประจำศาลแขวง
เชียงใหม่ โจทก์ บริษัท เกษะพัฒนาและการเกษตร จำกัด โดย นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย
ล้อมปกรณ์ โจทก์ร่วม ฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาต่อศาลแขวงเชียงใหม่ในข้อหาปลอมแปลงเอกสาร
และใช้เอกสารปลอม คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ผู้ร้องได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย
ล้อมปกรณ์ เป็นจำเลยในข้อหาแจ้งความเท็จ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
พิพากษายืนให้ยกฟ้อง คดีถึงที่สุด

ผู้ร้องได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย ล้อมปกรณ์ เป็นจำเลยในข้อหา
ฟ้องเท็จและเบิกความเท็จต่อศาลอาญาอีกครั้งเป็นคดีนี้

ศาลอาญาไต่สวนมูลฟ้องแล้วพิพากษาให้ยกฟ้อง เพราะคดีไม่มีมูล ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องได้เคยฟ้องจำเลยทั้งสองในคดีนี้ เป็นจำเลยในคดีแจ้งความเท็จมาแล้ว
ซึ่งศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายกฟ้องเพราะเหตุว่าคดีไม่มีมูล การที่ผู้ร้องนำมูลคดี ซึ่งมี
ประเด็นแห่งคดีเป็นกรณีเดียวกันมาฟ้องจำเลยทั้งสองซ้ำอีกในข้อหาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ จึงเป็น

ฟ้องชำต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) ประเด็นนี้เป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลอุทธรณ์จึงมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้น ศาลอุทธรณ์เห็นฟ้องด้วยในผล อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น ประเด็นอื่นไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย พิพากษายืน ผู้ร้องฎีกา ศาลอาญามีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ร้อง เพราะเป็นฎีกาที่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาของศาลอาญาไปยังศาลฎีกาโดยให้เหตุผลว่า คำสั่งศาลอาญาที่ไม่รับฎีกาของตนเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ เพราะข้อห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ห้ามเฉพาะการพิจารณาพิพากษาในเนื้อแท้ของข้อเท็จจริงที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนเท่านั้น ส่วนปัญหาเรื่องการฟ้องชำหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) นั้นเป็นเรื่องที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนอีกทั้งศาลชั้นต้นก็ไม่ได้หยิบยกมาวินิจฉัยไว้ ศาลอุทธรณ์เพิ่งหยิบยกขึ้นมาในชั้นอุทธรณ์ ประกอบกับคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งพิจารณาได้ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๖ (๕) จึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ดังนั้น จึงไม่ควรต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาว่าการที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ร้องโดยระบุว่าเป็นฎีกาต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ นั้น เป็นการตัดสิทธิของผู้ร้องที่จะยื่นฎีกาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ทั้งยังเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ จึงขอให้ศาลฎีกาส่งความเห็นของผู้ร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

ตามข้อเท็จจริงข้างต้นมีประเด็นพิจารณาว่า มาตรา ๒๒๐ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์” เป็นการตัดสิทธิของผู้ร้องที่จะยื่นฎีกาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ และเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ หรือไม่

ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสอง บัญญัติว่า “การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาและตุลาการในศาลอื่นนอกจากศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และศาลทหาร พ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีและวิธีพิจารณาของศาลดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลนั้น”

กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลฎีกา คือพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒ ซึ่งบัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมตามพระธรรมนูญนี้ แบ่งออกเป็นสามชั้น คือ (๑) ศาลชั้นต้น (๒) ศาลอุทธรณ์ (๓) ศาลฎีกา (ศาลสูงสุด)” และอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาบัญญัติไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๐ วรรคแรก ว่า “ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการฎีกา นอกจากนี้ให้ศาลฎีกามีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีที่ศาลฎีกามีอำนาจวินิจฉัยได้ตามกฎหมายอื่น”

บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการฎีกาสำหรับคดีอาญา บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๔ อุทธรณ์และฎีกา ลักษณะ ๒ ฎีกา ตั้งแต่มาตรา ๒๑๖ ถึงมาตรา ๒๒๕ ซึ่งมาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๑๗ ถึง ๒๒๑ คู่ความมีอำนาจฎีกาคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ ...” มาตรา ๒๒๐ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์” และมาตรา ๒๒๑ บัญญัติว่า “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคงใจซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่คัดค้านนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัยก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป”

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มิได้บัญญัติว่าคู่ความมีสิทธิที่จะยื่นฎีกาได้ เพียงแต่บัญญัติว่าศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ... เท่านั้น และตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสอง อำนาจพิจารณาพิพากษาคดี และวิธีพิจารณาของศาลฎีกาซึ่งเป็นศาลยุติธรรมศาลหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลนั้น ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลยุติธรรมรวมทั้งศาลฎีกา คือ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๐ วรรคแรก ให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการฎีกา และเมื่อกฎหมายว่าด้วยการฎีกาบัญญัติว่า อำนาจในการฎีกาของคู่ความที่ต้องอยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๗ ถึง ๒๒๑ คู่ความก็ย่อมจะฎีกาในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดย มาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ “ถ้าผู้พิพากษาคงใจซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่คัดค้านนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป” ดังที่ บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความอาญา มาตรา ๒๒๑ จึงเห็นได้ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ มิได้ตัดสิทธิคู่ความที่จะฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ เพียงแต่เพิ่มเงื่อนไขในการที่จะฎีกาคดีดังกล่าวเท่านั้น

การใช้บังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ มิได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติถึงสิทธิในการฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ทั้งไม่เป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เพราะผู้ร้องยังมีสิทธิขอให้ผู้พิพากษาอนุญาตให้ฎีกาหรือขอให้อัยการสูงสุดรับรองฎีกาเพื่อให้ศาลฎีการับฎีกาไว้วินิจฉัยได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๒

ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖/๒๕๕๑

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ศาลฎีกาส่งความเห็นของคู่ความให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ด้วยศาลฎีกาได้ส่งความเห็นของ นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ผู้ร้องซึ่งเป็นโจทก์ในคดีอาญา หมายเลขดำที่ ๗๗๓๒/๒๕๓๕ ของศาลอาญาผ่านกระทรวงยุติธรรม โดยผู้ร้องอ้างว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

สรุปข้อเท็จจริง ได้ความว่าหลังจากไต่สวนมูลฟ้องคดีดังกล่าวแล้ว ศาลอาญาเห็นว่าคดีไม่มีมูล และพิพากษายกฟ้อง ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์เห็นว่าเป็นเรื่องฟ้องซ้ำและพิพากษายืน ผู้ร้องฎีกา ศาลอาญามีคำสั่งว่าไม่รับฎีกาของผู้ร้อง เพราะเป็นฎีกาที่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่รับฎีกา อ้างว่า ข้อห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ห้ามเฉพาะการพิจารณาพิพากษาในเนื้อแท้ของข้อเท็จจริงที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนเท่านั้น ส่วนปัญหาเรื่องฟ้องซ้ำหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) นั้นเป็นเรื่องที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน อีกทั้งศาลชั้นต้นก็ไม่ได้หยิบยกมาวินิจฉัยไว้ ศาลอุทธรณ์เพิกถอนชั้นมาในชั้นอุทธรณ์ ประกอบกับคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งพิจารณาได้ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๖ (๕) จึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ไม่ควรต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ซึ่งบัญญัติว่า ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์

ระหว่างที่ศาลฎีกาพิจารณาคำร้องดังกล่าว ผู้ร้องได้ขอให้ส่งเรื่องพร้อมความเห็นมายังศาลรัฐธรรมนูญ โดยอาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ประกอบด้วย มาตรา ๒๖๔ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ร้องโดยอ้างว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ บัญญัติห้ามไว้ นั้น เป็นการตัดสิทธิที่ผู้ร้องจะยื่นฎีกาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องที่จะได้รับความเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ที่ว่า การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรี

ความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๒๗ ที่ว่าสิทธิที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้งย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันศาลโดยตรงในการใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง ดังนั้น บุคคลย่อมใช้สิทธิของตนได้เท่าที่ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ ตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ผู้ร้องจึงเห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

พิเคราะห์แล้ว มีปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ อยู่ในหมวดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย เป็นบทบัญญัติที่ให้การรับรองสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ ของบุคคลไว้ แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในหมวดดังกล่าวและหมวดอื่นๆ แล้ว ก็ไม่ปรากฏว่าการฎีกาของคู่ความในคดีอาญาเป็นสิทธิของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้แต่อย่างใด ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ซึ่งบัญญัติว่าศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ฯลฯ บทบัญญัตินี้ก็เพียงแสดงให้เห็นถึงการจัดโครงสร้างองค์กรของศาลยุติธรรมว่ามีอยู่อย่างไรเท่านั้น มิได้หมายถึงว่าเป็นบทบัญญัติที่รับรองให้ผู้ร้องมีสิทธิที่จะดำเนินคดีตามลำดับชั้นของศาลจนถึงศาลฎีกาได้ทุกกรณี เจตนารมณ์ที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ บัญญัติไว้เช่นนั้น ก็เชื่อว่าเพื่อคุ้มครองจำเลยในคดีอาญามีให้ต้องถูกดำเนินคดีต่อไปอีกหลังจากคดีของจำเลยได้รับการวินิจฉัยจากศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์แล้วว่า ไม่อาจลงโทษจำเลยได้ เพราะในบางกรณีจำเลยอาจถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาตลอดมา บทบัญญัตินี้จึงมีลักษณะเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพทางร่างกายของจำเลยด้วยเช่นกัน ดังนั้นการที่ผู้ร้องไม่อาจฎีกาต่อไปได้ในกรณีนี้ จึงไม่อาจถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ นอกจากนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ก็บัญญัติว่า “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณา หรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป” ซึ่งแสดงว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ มิได้ตัดสิทธิในการฎีกาเสียทีเดียว แต่ยังเปิดโอกาสให้คู่ความฎีกาได้เมื่อเข้าหลักเกณฑ์ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ บัญญัติไว้ด้วย

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ มีผลใช้บังคับได้ มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๗๒

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖/๒๕๕๑

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้ส่งความเห็นของศาลฎีกาตามคำร้องขอของ นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ผู้ร้อง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ผู้ร้อง เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายกฤต โกมลฤทธิ ที่ ๑ นายพรชัย ล้อมปรกรณ์ ที่ ๒ เป็นจำเลย ต่อศาลอาญา ในข้อหาความผิดต่อเจ้าพนักงาน ในการยุติธรรมชั้นใต้สวนมูลฟ้อง ศาลอาญาพิพากษายกฟ้องว่าคดีของโจทก์ไม่มีมูล ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องฎีกา ศาลชั้นต้น (ศาลอาญา) สั่งไม่รับฎีกา เพราะฎีกาของผู้ร้องต้องห้าม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ผู้ร้องยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ขณะที่คดี อยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่ง ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาว่า ตามที่ศาลชั้นต้น มีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ร้อง เพราะเป็นฎีกาต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ นั้น ผู้ร้องเห็นว่าเป็นการตัดสิทธิผู้ร้องที่จะยื่นฎีกา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องที่จะได้รับความ เป็นธรรม ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ว่า สิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยชัดแจ้ง ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันศาลโดยตรง ในการใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง ดังนั้น บุคคลย่อมใช้สิทธิของตนได้เท่าที่ ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิ ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็น ข้อต่อสู้คดีในศาลได้ ดังที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ที่บัญญัติว่า

“บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้” ผู้ร้องเห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ขอให้ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลฎีกาได้พิจารณาคำร้องของผู้ร้องแล้ว มีคำสั่งให้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง โดยให้ส่งคำร้องของผู้ร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย มีประเด็นปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ ได้บัญญัติเพื่อให้และใช้ ตลอดจนการรักษาสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการใช้สิทธิและการอ้างการมีเสรีภาพ การละเมิดสิทธิหรือถูกละเมิดสิทธิด้วย โดยเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ วรรคสอง ระบุไว้ชัดเจนว่า ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

การใช้สิทธิทางศาลก็ดี หรือการยกบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลก็ดี ถ้าหากมีรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติรับรองไว้ บทบัญญัติหรือกฎหมายอื่นจะขัดหรือแย้งไม่ได้ แต่ถ้าสิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญไม่ได้รับรองไว้ ก็จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย เพราะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น”

พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง จะเห็นได้ว่า การพิจารณาคดีของศาลจะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย จริงอยู่ตามรัฐธรรมนูญ จะกำหนดให้ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ก็ตาม แต่การดำเนินคดีหรือการใช้สิทธิของบุคคลทางศาล ก็จำต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ด้วย รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ ก็ไม่ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ว่าจะใช้สิทธิได้ทุกชั้นศาล และตามมาตรา ๒๗๒ นอกจากบัญญัติชั้นของศาลว่ามีสามชั้นไว้แล้ว ยังได้บัญญัติไว้ด้วยว่า เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น ซึ่งหมายความว่า ถ้ารัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติเป็นอย่างอื่น ก็ต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมายนั้นๆ ด้วย กรณีตามประเด็น

ปัญหาได้ความว่า ผู้ร้องได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลอาญา แต่ศาลอาญาพิพากษายกฟ้อง เพราะเหตุฟ้องของผู้ร้องไม่มีมูล ครั้นเมื่อผู้ร้องอุทธรณ์คำพิพากษา ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องจะใช้สิทธิฎีกา ศาลอาญาสั่งไม่รับฎีกา เนื่องจากต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์” พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง โดยพิพากษายืนตามศาลชั้นต้น ข้อเท็จจริงของกรณีปัญหาจึงเข้าลักษณะตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีไว้ คู่ความจะฎีกาต่อไปไม่ได้ เหตุที่กฎหมายบัญญัติเช่นนี้ ก็เนื่องจากศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายกฟ้องถึงสองศาลแล้ว น่าจะยุติได้ ไม่จำเป็นต้องให้ดำเนินคดีในชั้นฎีกาได้อีก เว้นแต่จะเข้าเงื่อนไขตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ที่บัญญัติว่า “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่า ข้อความที่คัดค้านนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป” ฉะนั้น จึงเห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ที่ศาลยกขึ้นใช้บังคับแก่คดีนั้น จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๗๒

ด้วยเหตุผลดังได้พิจารณาแล้ว จึงวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายชัยอนันต์ สมุทวณิช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖/๒๕๕๑

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ศาลฎีกาส่งความเห็นของโจทก์ในคดีอาญาที่ได้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้มีอยู่ว่า ผู้ร้อง (นายโกสุเมก ตาละโสภณ) ได้ถูกพนักงานอัยการประจำศาลแขวงเชียงใหม่ (โจทก์) และบริษัทเคหะพัฒนาและการเกษตร จำกัด โดย นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย ล้อมปกรณ์ (โจทก์ร่วม) ฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาต่อศาลแขวงเชียงใหม่ ในข้อหาปลอมแปลงเอกสารและใช้เอกสารปลอม (คดีหมายเลขดำที่ ๓๓๓๕/๒๕๓๖) ซึ่งคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณา

หลังจากผู้ร้องได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาแล้ว ผู้ร้องได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย ล้อมปกรณ์ เป็นจำเลยในคดีอาญาเช่นกันต่อศาลชั้นต้นในข้อหาแจ้งความเท็จ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้อง (คดีหมายเลขแดงที่ ๕๗๒๘/๒๕๓๖) ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนให้ยกฟ้องตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น (คดีหมายเลขแดงที่ ๓๔๕๕/๒๕๓๗) และคดีเป็นอันถึงที่สุด

อย่างไรก็ตาม ผู้ร้องเป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย ล้อมปกรณ์ เป็นจำเลยในคดีอาญาต่อศาลอาญาอีกครั้ง เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ (คดีตามคำร้องนี้) ในข้อหาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ (คดีหมายเลขดำที่ ๗๗๓๒/๒๕๓๘)

ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศาลอาญาไต่สวนมูลฟ้องแล้วมีคำพิพากษาให้ยกฟ้อง เพราะผู้ร้องไม่อาจนำสืบแสดงให้ศาลเห็นว่าความจริงและความเท็จของข้อเท็จจริงมีอยู่อย่างไร ประกอบกับในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๓๓๓๕/๒๕๓๖ ของศาลแขวงเชียงใหม่ (ที่ผู้ร้องถูกฟ้องเป็นจำเลยในข้อหาปลอมแปลงเอกสารและใช้เอกสารปลอม) ก็ยังไม่มี การวินิจฉัยชี้ขาดเป็นยุติว่าหนังสือมอบอำนาจให้ขายที่ดินเป็นเอกสารที่แท้จริงหรือเอกสารปลอม คดีที่ผู้ร้องได้ยื่นฟ้องต่อศาลจึงยังไม่อาจถือว่ามิมูล ผู้ร้องอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องได้เคยฟ้องจำเลยทั้งสองในคดีนี้ เป็นจำเลยในคดีแจ้งความเท็จมาแล้ว ซึ่งศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายกฟ้องเพราะเหตุว่าคดีไม่มีมูล การที่ผู้ร้องนำมูลคดี ซึ่งมีประเด็นแห่งคดีเป็นกรณีเดียวกันมาฟ้องจำเลยทั้งสองซ้ำอีกในข้อหาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ

จึงเป็นฟ้องชำต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) อนึ่ง แม้โจทก์ และจำเลยจะมีได้ยกประเด็นเรื่องการฟ้องชำขึ้นอ้างในอุทธรณ์และคำแก้อุทธรณ์ แต่เมื่อประเด็นนี้เป็น ข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลอุทธรณ์จึงมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษา ยกฟ้องนั้น ศาลอุทธรณ์เห็นฟ้องด้วยในผลอุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น ประเด็นอื่นไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย พิพากษายืน ผู้ร้องฎีกา

ศาลอาญามีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ไม่รับฎีกาของผู้ร้อง เพราะเป็นฎีกา ที่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ไม่รับฎีกาของศาลอาญาไปยังศาลฎีกา โดยให้เหตุผลว่า คำสั่งศาลอาญาที่ไม่รับฎีกาของตนเป็นคำสั่ง ที่ไม่ชอบ เพราะข้อห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ห้ามเฉพาะ การพิจารณาพิพากษาในเนื้อแท้ของข้อเท็จจริงที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนเท่านั้น ส่วนปัญหาเรื่องการฟ้องชำ หรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) นั้นเป็นเรื่องที่ขัดต่อความ สงบเรียบร้อยของประชาชน อีกทั้งศาลชั้นต้นก็ไม่ได้หยิบยกมาวินิจฉัยไว้ ศาลอุทธรณ์เพิ่งหยิบยกขึ้นมา ในชั้นอุทธรณ์ ประกอบกับคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งพิจารณาได้ความตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๖ (๕) จึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ดังนั้น น่าจะไม่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๒๒๐

ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ผู้ร้องได้ส่งคำร้องไปยังศาลฎีกาผ่านศาลอาญาว่า การที่ศาล ชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ร้องโดยระบุว่า มาตรา ๒๒๐ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีบทบัญญัติห้ามไว้ นั้น เป็นการจำกัดสิทธิของผู้ร้องที่จะยื่นฎีกาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ อีกทั้งยังเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ จึงขอให้ศาลฎีกาส่งความเห็นของผู้ร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

ศาลฎีกาพิจารณาคำร้องของผู้ร้องแล้วเห็นว่า เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องเข้ามาว่าประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ อีกทั้งยังไม่ปรากฏว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงเห็นควรดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคแรก โดยให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ไว้ชั่วคราว และให้ส่งคำร้องของผู้ร้องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย